

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל, טל: 03-9097022

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

וְלֹאֲשֶׁר אָמַר בְּרוּךְ מַנְהִיגֵי אֲשֶׁר יְהִי רְצוֹן אֲחִיו וְטָבַל בְּשֶׁמֶן רְגְלוֹ: פְּרֹזֶל וְנַחֲשֶׁת וּמִנְעֵלָיָהּ וּכְיִמְיָהּ דְּבִבְאָהּ: (דברים לג. כד-כה)

ידוע ומפורסם מנהגינו שעולין כל הקטנים והקטני קטנים לקרוא בס"ת בשמחת תורה את שלושת הפסוקים 'ולאשר אמר ברוך מבנים אשר, יהי רצון אחיו וטובל בשמן רגליו, 'ברזל ונחשת' וגוי, 'אין כאלו' וגוי. והארכנו בזה בגיליון סוכות תשע"ז יעריש. הרבה אבות נמצאים אובדי עצות, כאשר מגיע בנם לגיל שלוש ארבע. הם חפצים שיעלה לקרוא בס"ת, אך הוא מסרב בכל התוקף הן מחמת בושה והן מסיבה אחרת. וכן בנם הגדול מעט שכבר עלה לא פעם ולא פעמיים שישו בס"ת, אינו חפץ לעלות שוב, והאב אובד עצות. על כן ראינו לנכון להרחיב מעט בזה.

כאשר מדובר בפעמים הראשונות שהילד עולה לקרוא, יש להכינו לזה שבועות מספר מראש, ר"ל, לספר לכולם בשמחה שהוא יעלה עוד מעט לקרוא בתורה [ממילא יעודדו אותו כולם ואף יבטיחו לו הבטחות]. נוסף לזאת, כדאי שיעלה עמו ילד נוסף וכפי שנהוג אבותינו שכשיש הרבה ילדים עולים, מעלים כמה ילדים יחדיו. ואף אם לא הוציא הגה מפיו, עכ"ז לשבחו לעיני כל, שעלה שישו ולתת לו על זה תשורה. ולהתמיד עמו בזה, שיעלה בכל שבת שכל הילדים עולים כפי מנהגינו.

אך בילד גדול יותר שחפצים שיעלה לקרוא בס"ת, ראשית יש תמיד לדבר בבית ואף עמו אישית שאין הוא עושה טובה לאף אחד אלא לעצמו, ואם לא יעלה יפסיד הוא בעצמו ואכמ"ל. ונוסף לזאת, בכדי שהדבר יהיה קל לאבות, יש ליצור מצב בקהילה, של קנאת סופרים תרבה חכמה. וכמו שסיפר הרב שלום רדאעי על אביו הרב יחיא רדאעי זצ"ל מובא בספר 'זכר צדיקי דף ה' וז"ל:

בכפר מולדתו במחוז כולאן בארץ תימן, אירע פעם כאשר הגיע תורו לתרגם הפרשה בצבור, ובאותה ביהכ"נ היה רק ספר אחד מדוקדק (תאג"י) שהיה שייך לאחד ממתפללי ביהכ"נ אשר נהג להניחו בביהכ"נ, וביום השבת מוסרו למתרגם לקרוא בו את התרגום. באחד הימים אירעה קטטה בין בנו של בעל הספר לבין חיי כבוד אביו ז"ל, אבי הילד נטר איבה בלבו והחליט שלא יתן לו ביום שבת לקרוא בספר שלו, אבי הרגיש את אשר זומם בעל הספר לעשות לו והחליט להקדים רפואה למכה, משך אותו השבוע היה מסתתר בביהכ"נ ומשנן את התרגום מתוך הספר עד שהיה שגור בפיו היטב ויכול לקרוא את התרגום על פי המקרא בלי שיצטרך להביט בספר שהתרגום כתוב בו, וביום השבת כאשר הוציאו ס"ת לקריאה, הקדים בנו של בעל הספר להחזיק בספר כדי שלא לאפשר לאבי לתרגם, אך כאשר קרא החזן לראשון לקרוא בתורה, קפץ אביו ז"ל ממקומו ועמד ע"י התיבה לתרגם כשבידו ספר התנ"ך פשוט, והחל לתרגם פסוק אחר פסוק ברהיטות, הצבור תמחו על המראה, וביודעם סוד הדבר הפצירו באבי הילד לתת הספר למתרגם מפני שחששו שמא לא יוכל אבי לתרגם כל הפרשה מתוך המקרא, ולא רצה להתפייס. אך אבי המשיך בהצלחה עד שגמר הפרשה, ויצא לו שם טוב בכל הסביבה, והדבר הפיח רוח תחרות בילמודים בין שאר הלומדים והביא להגברת לימוד התורה, ע"כ.

ואכן בהיותי גר במושב 'אליקים' היתה התמקחות גדולה בין האבות על 'המברכים הארוכים' מי יקנם, היות והילדים היו מפצירים באבותיהם, מפני שהיתה תחרות בין הילדים מי יקום את המברך הגדול. וזאת הודות לאחראים שם שהלהיבו את הילדים ליקנאת סופרים תרבה חכמה.

פניני הלכה

במי שהיה בבית האסורים בסוכות ויכול לעשות לו שם סוכה, אם חייב לעשות לו סוכה שם

ז"ל תשובת מהרי"ץ בשו"ת פנולת צדיק (ח"ב ב" קצ"ז):

קיימא לן תשבו כעין תדורו, מה דירה עושה אותם אדם במקום שאינו מצטער לישיב שם, כך סוכה אין מחוייב לעשותה אלא במקום שחפץ לקבוע דירתו שם. ובבית האסורים פשיטא שמקום צער הוא ואינו חפץ להיות שם אפי' שעה אחת, וא"כ פשיטא שפטור הוא. שלא חיבוהו חז"ל לעשות שם סוכה ולשבת בה במקום שמצטער, וכדאמר רבא מצטער פטור מן הסוכה וכן מפורש בספר הרוקח סי' רי"ט יע"ש. ואין להחמיר לעשות לו סוכה שם, דכל הפטור מן הדבר ועושהו נקרא הדין כדאי ברמ"א סי' תרל"ט [סעיף ז'] בשם הגמ"י מהא דרי' מישן בירושלמי. וברכה שעושה, פשיטא דברכה לבטלה היא כיון דלא מחייב לעשות סוכה מהדין, ואיך יאמר וצונו לישיב בסוכה וכמ"ש הטי"ז סי' תרל"ט ס"ק י"ט:

ובבארות יצחק (ה"י סוכה אות ר"ג) האריך לפלפל בדברי מהרי"ץ יעריש באורד, וסיים וז"ל: **לפיכך נלע"ד** דהמחבר אזיל בשטת הטי"ז שמחלק וסובר דתרי מיני מצטער איכא, כגון חולה או שאר צער הגוף שאינו יכול להסיר הצער מליבו פטור אע"ג שלא ינצל מן הצער בצאתו, מפני שאינו יכול להתכוון לסוכה. משא"כ אָבֵל רח"ל או מי שטבעה ספינתו בים חייב דאיבעי"ל ליתובי דעתיה כדאיתא בגמ' ע"ש, ואפשר דהכי נמי בנדון דידן היושב בבית האסורים א"א לו להסיר הצער מליבו. ולפי"ז מ"ש בשאלה שיכול לעשות לו שם סוכה, היינו ע"י אדם אחר וכיוצא. ועיין ביכורי יעקב סק"יח וי"ט שחלק על הטי"ז.

ברכת תוסיפו שנים רבות שמחים במועדים טובים שלוחה

לכל קוראי העלון ולכל אחינו כל בית ישראל יע"א

מרן נשיא המוסדות

הרב הגאון רבי יצחק רעאבי שליט"א
פוסק עדת תימן

אימתי גשמים היורדים בחג הסוכות, הם סימן קללה
[מתוך רבעון קרית ספר אלול ה'תשע"ג]

תנן בסוף פרק ב' דסוכה, ירדו גשמים וכי מושלים אותו משל למה הדבר דומה, לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך הקיתון על פניו. וביאר הרמב"ם בפירוש המשנה שם, ירדת הגשם בתחילת סוכת, מורה על שאין מעשיהם מתקבלים לרצון לפני ה' ע"כ. ולא פירש מהיכן יצא לו חילוק זה, כי אין הדבר מפורש בתלמוד:

ומסתברא לפום הטא שהוא לקוח מהמפרשים שהיו לפניו, כמו שהזכירם בהקדמתו. ולהם אולי יצא זאת, מהא דתנן ריש תענית לגבי אמירת משיב הרוח ומוריד הגשם, אמר רבי יהושע הואיל ואין גשמים סימן ברכה, למה הוא מזכיר. לכן סבירא ליה שאינו מזכיר אלא ביום טוב האחרון דסוכות. ומדנקט שאינו סימן ברכה, משמע שגם קללה אינם. ומאידך במתניתין דסוכה דלעיל מוכח שהם קללה, מדאמרינן שזה כעבד ששפך רבו הקיתון על פניו. לכך תירצו הם, דהא דתנן בסוכה מיירי בתחילת החג דווקא, דבהכי הוי סימן קללה, שדוחה היית אותנו חס ושלום מלקיים המצוה, מה שאין כן הא דתענית מיירי במשך שאר ימי החג:

ומפורש כן במאירי תענית שם דף י"ט, הגם שלא הזכיר את הרמב"ם, אלא הביא זאת בשם קצת גאונים [ואם כן אפשר כי מהם היה מקורו של הרמב"ם, אבל מסתברא טפי כי מקורו ממשנת רבי אליעזר דלקמן ד"ה ובמשנת, ועל כל פנים משם הוא המקור הראשון לכל בעלי דעה זו] וז"ל אף לדעת קצת גאונים שפירשו שלא נאמר עליהם סימן קללה אלא לילה ראשונה, מכל מקום אינם סימן ברכה. ומתוך כך הם גורסים בדברי רבי יהושע, הואיל והגשמים בחג אינם סימן ברכה וכי עכ"ל, ר"ל שאין גורסים בתענית שם הואיל ואין גשמים אלא סימן קללה, כפי שהיא הגירסא בכמה ספרים, כיעויין שם במלאכת שלמה ובדקדוקי סופרים. ועל דרך זה כתב הריטב"א בחידושו שם, אמר רבי יהושע הואיל ואין הגשמים סימן ברכה בחג למה הוא מזכיר, פירוש כדאמרינן בסוכה למה גשמים דומים בחג, לעבד שמוג וכי. ומכאן משמע דמשום כל החג קאמר, ולא על לילה הראשון בלבד כדכתב רבינו אפרים ז"ל [תלמיד הרי"ף. יב"ן] התם. אלא שיש לדחות, דבלילה הראשון סימן קללה, ומכאן ואילך לא קללה ולא ברכה, כלישנא דמתניתין דהכא עכ"ל:

ב אמנם יש הבדל קצת בין לשון הרמב"ם, ללשון קצת גאונים ורבינו אפרים. כי הם כתבו לילה הראשונה, דמשמע כולה, והיינו לפי שאז חובה לאכול בסוכה מן התורה [ולכל הפחות עד חצות, להסוברים שמצות מצה שהוקשה סוכה אליה, היא דוקא עד חצות, עיין הגהת הרמ"א לשלחן ערוך סימן תרל"ט סעיף ג' וכפ החיים שם ס"ק נ"ט]. מה שאין כן הרמב"ם כתב בתחילת סוכות. ונראה דהכא בדווקא נקט, ור"ל שעה או שעתיים הראשונות, אי נמי לאידך גיסא אפילו ביום המחרת, וכן עיקר. וראיה לכך תמצא לקמן ד"ה ובמשנת. ובוזה אין אנו צריכים להכנס ולדון אם סבירא ליה להרמב"ם כדעת הרא"ש, שבלילה ראשונה חובה לאכול בסוכה אפילו מי שמצטער מהגשמים, כאשר נחלקו בזה הפוסקים, כיעויין בהגהת הרמ"א לשלחן ערוך סימן תרל"ט סעיף ה', ובמאמר מרדכי שם סק"ו, ובמה שהעליתי בזה בס"ד בשלחן ערוך המקוצר הלכות ישיבה בסוכה סימן קט"ז סעיף ג'. ובוודאי לא לחנם שינה הרמב"ם בלשונו שלא לכתוב הלשון הרגיל שהוא לילה ראשונה, וכמו שהוא לעיל מינה התם במשנה הקי, גבי מה שאמרו חכמים שאין קצבה לסעודות שחייב אדם לאכול בסוכה, חוץ מלילי יום טוב ראשון בלבד, ששם כתב הרמב"ם עצמו שחכמים לומדים חמשה עשר דתשרי מהמשה עשר דניסן, כשם ששם אכילת מצה "בלילה הראשון" בלבד חובה, ואחר כך אם רצה אוכל וכי יעו"ש:

ואחרונים דלא נחתו לדקדוק זה, נחלקו בדעתו. יש שהבינו מדבריו בפירוש המשנה דלעיל, שחייב לאכול בלילה הראשונה בסוכה אף שיורדים גשמים, ולכן הוי סימן קללה. שאילו היה פטור מדין אנוס, מאי קללה איכא. ויש שהבינו להיפך, שאם היה חייב, לא הויא קללה, שהרי מקיים מצוה, ואדרבה סימן ברכה הוא שהקב"ה רוצה להרבות שכרו שיקיימנה מתוך צער. כיעויין באוצר מפרשי התלמוד על מסכת סוכה דף תתקע"ח, ובהערות וביאורים על פירוש המשנה להרמב"ם שם הוצאת מכוון המאור דף תמ"ג אות מ"ה. ועיין עוד במה שנכתוב בס"ד לקמן ד"ה זכינו:

ג ונראה לענ"ד דהרמב"ם אזיל לשיטתו, דנקיט כרבי עקיבא בסוכה דף י"א: שהסוכות שהיו לאבותינו במדבר, לא ענני כבוד היו, אלא סוכות ממש עשו, והארכתי על זה בס"ד בפלאות מתורתך פרשת אמור על פסוק למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי ד"ה אמנם. דהנה לפי זה היתה צריכה להיות מצות סוכה בחודש ניסן, שאז יצאנו ממצרים, אי נמי בחודש אייר. אלא מפני שאז הם ימי הקיץ ודרך כל בני אדם להסתופף בצל סוכתם להינפש מפני החום, אי נמי כדי לשמור שדותיהם וגנותיהם וכרמיהם, אם כן אינו ניכר שעשייתה לשם מצוה. לכן ציוונו המקום ב"ה לעשותה בתחילת ימות הקור והגשמים בחודש תשרי, וגם הוא אחר אסיפת גורן ויקב, שאז אין צריך גם לשמור, ולכן דרך כל בני אדם לצאת מסוכותיהם ולשבת בבתיהם, ועי"ז ניכר ששיבתנו בה היא לשם מצוה, כיעויין במנורת המאור למהר"י אבוהב שלהי פרק קמ"ו, אלא שהוספתי קצת נוסף מדילי העני:

ובטור אורח חיים סימן תרכ"ה כתב זאת אליבא דמאן דאמר ענני כבוד היו. וכיון שלשונו קרוב מאד ללשון מנורת המאור, מסתברא כי היה לשניהם מקור משותף, אלא דהטור כתב זאת אף למאן דאמר ענני כבוד. ומהר"י אבוהב כנראה סובר שענני כבוד התחילו בסוכות, כיעויין מ"ש בס"ד בפלאות מתורתך ולכן לא הוקשה לו זאת מדוע נצטוו לעשות סוכה בתשרי אליבא דרבי אליעזר שהזכיר קודם דאית ליה ענני כבוד היו, רק למאן דאמר סוכות ממש היו:

פתרונות לשבת 'נצבים-וילך'
אחודה חידה! שירת משה לבני' שהיא
תוכחה לישראל, וכן בישעיה שירת דודי
לכרמו.
הזוכה בהגלה: יהודה רצאבי.
מי בתמונה? שבוע אחרון לפתרונה!

אחודה חידה!
אחד נחמר מהמלל
ושניים התחילו בהם ללא וא"ו
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

לכל עמלי החידות!!

יהא רעוא שבזכות
עמלכם בפתירת
החידות, יפתחו
לכם מעיינות
החכמה והתבונה,
להבין משל
ומליצה, דברי
חכמים וחידותם,
אמן.

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

אפשר כי מהם היה מקורו של הרמב"ם, אבל מסתברא טפי כי מקורו ממשנת רבי אליעזר דלקמן ד"ה ובמשנת, ועל כל פנים משם הוא המקור הראשון לכל בעלי דעה זו] וז"ל אף לדעת קצת גאונים שפירשו שלא נאמר עליהם סימן קללה אלא לילה ראשונה, מכל מקום אינם סימן ברכה. ומתוך כך הם גורסים בדברי רבי יהושע, הואיל והגשמים בחג אינם סימן ברכה וכי עכ"ל, ר"ל שאין גורסים בתענית שם הואיל ואין גשמים אלא סימן קללה, כפי שהיא הגירסא בכמה ספרים, כיעויין שם במלאכת שלמה ובדקדוקי סופרים. ועל דרך זה כתב הריטב"א בחידושו שם, אמר רבי יהושע הואיל ואין הגשמים סימן ברכה בחג למה הוא מזכיר, פירוש כדאמרינן בסוכה למה גשמים דומים בחג, לעבד שמוג וכי. ומכאן משמע דמשום כל החג קאמר, ולא על לילה הראשון בלבד כדכתב רבינו אפרים ז"ל [תלמיד הרי"ף. יב"ן] התם. אלא שיש לדחות, דבלילה הראשון סימן קללה, ומכאן ואילך לא קללה ולא ברכה, כלישנא דמתניתין דהכא עכ"ל:

ב אמנם יש הבדל קצת בין לשון הרמב"ם, ללשון קצת גאונים ורבינו אפרים. כי הם כתבו לילה הראשונה, דמשמע כולה, והיינו לפי שאז חובה לאכול בסוכה מן התורה [ולכל הפחות עד חצות, להסוברים שמצות מצה שהוקשה סוכה אליה, היא דוקא עד חצות, עיין הגהת הרמ"א לשלחן ערוך סימן תרל"ט סעיף ג' וכפ החיים שם ס"ק נ"ט]. מה שאין כן הרמב"ם כתב בתחילת סוכות. ונראה דהכא בדווקא נקט, ור"ל שעה או שעתיים הראשונות, אי נמי לאידך גיסא אפילו ביום המחרת, וכן עיקר. וראיה לכך תמצא לקמן ד"ה ובמשנת. ובוזה אין אנו צריכים להכנס ולדון אם סבירא ליה להרמב"ם כדעת הרא"ש, שבלילה ראשונה חובה לאכול בסוכה אפילו מי שמצטער מהגשמים, כאשר נחלקו בזה הפוסקים, כיעויין בהגהת הרמ"א לשלחן ערוך סימן תרל"ט סעיף ה', ובמאמר מרדכי שם סק"ו, ובמה שהעליתי בזה בס"ד בשלחן ערוך המקוצר הלכות ישיבה בסוכה סימן קט"ז סעיף ג'. ובוודאי לא לחנם שינה הרמב"ם בלשונו שלא לכתוב הלשון הרגיל שהוא לילה ראשונה, וכמו שהוא לעיל מינה התם במשנה הקי, גבי מה שאמרו חכמים שאין קצבה לסעודות שחייב אדם לאכול בסוכה, חוץ מלילי יום טוב ראשון בלבד, ששם כתב הרמב"ם עצמו שחכמים לומדים חמשה עשר דתשרי מהמשה עשר דניסן, כשם ששם אכילת מצה "בלילה הראשון" בלבד חובה, ואחר כך אם רצה אוכל וכי יעו"ש:

ואחרונים דלא נחתו לדקדוק זה, נחלקו בדעתו. יש שהבינו מדבריו בפירוש המשנה דלעיל, שחייב לאכול בלילה הראשונה בסוכה אף שיורדים גשמים, ולכן הוי סימן קללה. שאילו היה פטור מדין אנוס, מאי קללה איכא. ויש שהבינו להיפך, שאם היה חייב, לא הויא קללה, שהרי מקיים מצוה, ואדרבה סימן ברכה הוא שהקב"ה רוצה להרבות שכרו שיקיימנה מתוך צער. כיעויין באוצר מפרשי התלמוד על מסכת סוכה דף תתקע"ח, ובהערות וביאורים על פירוש המשנה להרמב"ם שם הוצאת מכוון המאור דף תמ"ג אות מ"ה. ועיין עוד במה שנכתוב בס"ד לקמן ד"ה זכינו:

ג ונראה לענ"ד דהרמב"ם אזיל לשיטתו, דנקיט כרבי עקיבא בסוכה דף י"א: שהסוכות שהיו לאבותינו במדבר, לא ענני כבוד היו, אלא סוכות ממש עשו, והארכתי על זה בס"ד בפלאות מתורתך פרשת אמור על פסוק למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי ד"ה אמנם. דהנה לפי זה היתה צריכה להיות מצות סוכה בחודש ניסן, שאז יצאנו ממצרים, אי נמי בחודש אייר. אלא מפני שאז הם ימי הקיץ ודרך כל בני אדם להסתופף בצל סוכתם להינפש מפני החום, אי נמי כדי לשמור שדותיהם וגנותיהם וכרמיהם, אם כן אינו ניכר שעשייתה לשם מצוה. לכן ציוונו המקום ב"ה לעשותה בתחילת ימות הקור והגשמים בחודש תשרי, וגם הוא אחר אסיפת גורן ויקב, שאז אין צריך גם לשמור, ולכן דרך כל בני אדם לצאת מסוכותיהם ולשבת בבתיהם, ועי"ז ניכר ששיבתנו בה היא לשם מצוה, כיעויין במנורת המאור למהר"י אבוהב שלהי פרק קמ"ו, אלא שהוספתי קצת נוסף מדילי העני:

ובטור אורח חיים סימן תרכ"ה כתב זאת אליבא דמאן דאמר ענני כבוד היו. וכיון שלשונו קרוב מאד ללשון מנורת המאור, מסתברא כי היה לשניהם מקור משותף, אלא דהטור כתב זאת אף למאן דאמר ענני כבוד. ומהר"י אבוהב כנראה סובר שענני כבוד התחילו בסוכות, כיעויין מ"ש בס"ד בפלאות מתורתך ולכן לא הוקשה לו זאת מדוע נצטוו לעשות סוכה בתשרי אליבא דרבי אליעזר שהזכיר קודם דאית ליה ענני כבוד היו, רק למאן דאמר סוכות ממש היו:

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

ניתן להקדיש את העלון להצלחת, לרפואת, לעילוי
נשמת.
לפרטים במזכירות הת"ת: 03-9097022

מִן נְשִׂיא הַמוֹסְדוֹת

מה עושים בחג סוכות?

ר' יהודה ברזילי ז"ל (רדע - שער אפרים), בשעה שתיים בלילה כבר היה בבית הכנסת, מלבד מעט זמן בבוקר שעסק לפרנסתו היה כל היום שקוד על תלמודו, בחצות היום היו מבני המקום מתאספים בביתו והיה לומד איתם עד מנחה, כל מכריז מעידים שאינם זוכרים אותו ללא ספר.

רגשות לבו הטהור עוררוהו ליזכות את הרבים לכבוד שבת קודש ובימי שישי סיפר את בני המקום לשם מצוה ללא תשלום, אך מאידך לא רצה להתבטל מעסק התורה, לשם כך היה מושיב את ילדיו באותה שעה ללמוד שנים מקרא ואחד תרגום והיה מקשיב להם ומתקנם.

כששאלו את אחד מבניו שליט"א כיצד היה חג הסוכות אצל אביו, השיב בפשיטות, שבחול המועד אחר התפילה בנין היה נכנס לסוכה יושב על השטיח ולומד עד מנחה לפני השקיעה. וכששאלוהו מה היה עושה כשבאו אנשים לבקר אותו, אמר, שהיה לו ערימת ספרים לידי וכל מי שבא היה לוקח ספר ומצטרף איתו ללימוד, אנשים ידעו שאין לפטפט סתם, אלו היו מושגים של הדור ההוא...

מתוך קונטרס חידושי מארי חיים כסאר דף קמ"א

נמצאנו למדים על כל פנים שהגשמים מוכרחים להתחיל בימי חג הסוכות. שאילו היינו בטוחים שלא ירדו אז, אם כן לא יהא היכר שאנחנו יושבים בה לשם מצוה. ומזה הבינו הרמב"ם וסיעתו דלא שייך לומר שהגשמים אז סימן קללה, זולת בתחילת החג שאז נראה מכך כי חפץ בנו ה' חס ושלום:

ד) ובמשנת רבי אליעזר דף קי [ובנדפס מחדש בירושלים היתש"סי, בדף ע"ב] ומדרש הגדול פרשת אמור דף תרנ"ז על פסוק ולקחתם לכם ביום הראשון (ויקרא כג, מ) איתא, ראשון לירידת גשמים. מלמד שהיו ראויים הגשמים מתחילת החג, כשם שמפסיקים להם מתחילת הפסח [דהיינו שמפסיקים אמירת משיב הרוח ומוריד הגשם מיום טוב ראשון דפסח. יב"ן]. אלא מפני כבוד ישראל שלא להטריח עליהם בירידתם בבית המקדש בימי החג [מכאן ואילך, ליתא במשנת רבי אליעזר, רק במדרש הגדול, ועיין לקמן]. ועוד מפני ביטול ישיבת הסוכה, אין זוכרים את הגשמים אלא בסוף החג. היינו דתנן מושלו משל למה הדבר דומה לעבד שבא למזוג וכי. מלמד שירידת גשמים בתחילת החג, סימן רע הוא. ובסוף (הרגל) [נ"א החג], סימן טוב הוא ע"כ [ומאז הוא זמן טוב לירידת גשמים ומה שאין מתחילים לומר משיב הרוח ומוריד הגשם, זולת מתפילת מוסף, אינו אלא משום שבזמנם לא היו כל הקהל מצויים בלילה בבית הכנסת וכי' זולת מתפילת המוסף, כדאיתא בירושלמי ריש מסי תענית, והעלוהו רבותא קמאי ובתראי.

מהשתא מסתברא כי מכאן הוא מקורו של הרמב"ם. וכדאשכחן כיוצא בזה שמקור דבריו בעניני חסידי אומות העולם, הוא ממשנת רבי אליעזר, וכמ"ש בס"ד בנפלאות מתורתך פרשת ואתחנן על פסוק לא מרבכם מכל העמים חשק י"י בכם ויבחר בכם ד"ה והשתא. והגם דבמשנת רבי אליעזר שלפנינו, ליתא המשך לשון זה מתיבת ועוד, וכמצויין לעיל, מכל מקום אפשר שהיה זה במשנת רבי אליעזר שלפני בעל מדרש הגדול, וכנראה מהמשך דבריו שם, אשר המה מועתקים גם כן ממשנת רבי אליעזר שם, כאשר יראה המעיין. ואם לאו, על כל פנים הדעת נותנת שהיו דברים אלו לפניו באחד משאר ספרי חז"ל שנאבדו מאתנו, והא שילב אותם יחד כדרכו. והמוציא לאור מדרש הגדול, לא מצא את מקור המאמרים שהביא כאן, שהם ממשנת רבי אליעזר כנזכר לעיל, כמו שציין שם בהערות ג' ו' י"ב. ובהערה י' כתב כי תיבות מלמד שירידת גשמים בתחילת החג וכי' הם דברי סיכום של בעל מדרש הגדול עצמו יעו"ש. ואף שאין להוציא את זה מכלל אפשרות, ולפי זה אדרבא י"ל שדברי הרמב"ם בפירוש המשנה דלעיל גם הם היו לו לבעל מדרש הגדול, שהוא היה כבר גם לפני הרמב"ם, וממנו מצא חיזוק לשיטתו שמצות ספירת העומר נוהגת מן התורה גם כשאין מקדש, וכמו שביארנו בס"ד בנפלאות מתורתך פרשת ראה על פסוק שבעה שבועות תספר לך ד"ה והמאמר יעו"ש:

וממאמר זה איכא למילף נמי דכשם שסוף הרגל הוא לילו ויומו של שמיני עצרת, שהרי אין יושבים בסוכה מתחילת הלילה, ועיין עוד מ"ש על זה בס"ד בנפלאות מתורתך פרשת אמור על פסוק ושמתם לפני י"י אלודיכם שבעת ימים ד"ה ומצינו, ובפרשת ראה על פסוק והיית אך שמח ד"ה הלכך. כמו כן תחילת החג הוא לילו וגם יומו, כמו שציידנו בס"ד לעיל ד"ה אמנם. ולענין הימים שבינתיים, מסתברא שנשאר כדבר האמור לעיל ד"ה נמצא, שאינם לא סימן קללה ולא סימן ברכה, כי הם מוכרחים. ורבי יהושע שאמר שאינם סימן ברכה, כי הם בפרקא קמא דתענית משנה ב', האחרון מזכיר והראשון אינו מזכיר, ואז עדיין הם סימן קללה לדברינו אליבא דהרמב"ם, ובשלמא להגאונים ורבינו אפרים שרק בלילו הם סימן קללה. איכא למימר דנקט הכי משום רוב ימי החג, דהיינו מיום שני ואילך, שאז אינם סימן קללה ולא סימן ברכה וכמו שביארנו בס"ד:

וזיכנו שליית למצוא מקורו הראשון של הרמב"ם שדוקא בתחילת החג הוא סימן קללה, ממאמר חז"ל מפורש במדרש משנת רבי אליעזר שהוכרנו, שהוא בנו של רבי יוסי הגלילי, אי נמי מאחד מספרי חז"ל שהיו גם לפני בעל מדרש הגדול. ומזה דיין הרמב"ם גם כן תחילת החג ולא דוקא לילה הראשון. וממנו יתבאר לנו שהכוונה ללילה ויום הראשונים, ולא רק בלילה הראשון וכמו שהבינו הרבה אחרונים. וממילא ברור שאין שום הוכחה מדברי הרמב"ם שסובר כי חובה לאכול בסוכה בלילה הראשון של החג גם כשגשמים יורדים, וממילא נשאר לנו סתימת דבריו בחיבורו שאין חילוק, אלא גם אז פטור מדין מצטער, כדעת מרן השלחן ערוך. וכמ"ש המאמר מרדכי בסימן תרל"ט סק"ו ד"ה והנה, דהכי נמי משמע מדברי הרמב"ם בפרק ו' מסוכה ומדברי שאר פוסקים שלא חילקו בירידת גשמים בין לילה ראשון לשאר ימים דסבירא להו כהרשב"א דפטור יעו"ש. וביום טוב אחרון שהוא שמיני עצרת, והגשמים הם סימן ברכה. ובששת הימים שבנתיים, אינם לא קללה ולא ברכה. יצו ה' אתנו את הברכה, ויהי רצון שלא ניכשל בדבר הלכה:

מנצא סבא ודניא יא
לדידינו ראש הצי
האיש היקר והנצלה
הרב ישראל פרוש פלוס"א
לראש היכנס בניו
לדליה ונחום יואל ניו
לצול תורה ומצוות
יה"ר שיעל מנצלה בתורה
ומצוות, ויכרו להוריהם
נחת דקדושה, ויכלו לראות
מחופותיהם, אכ"ר

לרפואת
דוד בן יאיר
בתוך שכחע"י

לרפואה ובריאות איתנה
יוסף בן משה דנין
מתוך אריכות ימים ושנים

לעילוי נשמת
מוהר"ר חיים בן שלמה עדני זצוק"ל
מרא דאתרא דאליכין, תנעב"ה

מחידושי רבותינו

ולזבולון אמר שמה זבולון בעאתך (ברבים לג. יח)

פירש רש"י זכרונו לברכה, חמשה שבטים שבירך באחרונה, זבולון גד דן נפתלי ואשר, כפל משה שמותיהם, לחזקם ולהגבירם, עד כאן. ויש לשאול מאי אריא בכפול שמותיהם לחזקם, ומה יתן ומה יוסיף ענין זה.

ונקדים הקדמה אחת וממנה יתבאר ענין זה, והיא, כתב הרב רבי משה אלשיך בפרשת טהרה על פסוק זאת תהיה תורת המצורע וזה לשונו, **ידוע** שאשר נכתב בשבילו פסוק אחד או פרשה אחת בתורה, גדול זכותו מאד, כי נשתלשה קדושה דרך שורש נפשו וכי יעניין שם באורך, עד כאן. **והנה** על פי דרכו שמה יש לומר בכאן והוא שמאחר שהוכפלו שמותיהם בתורה, ניתוסף קדושה דרך שורש נפשם למעלה, ומזה יבא להם החוזק והגבורה ביתר שאת.

הקדמה שנית. הנה כתב הרב רבי חיים ויטאל זכרונו לברכה בספר קטן שלו הנקרא שערי קדושה, על מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה גבי הצדיקים שהוכפלו שמותיהם, אברהם אברהם, יעקב יעקב וכי, שהראשון כנגד השרש שלו למעלה, והשני כנגד שמו למטה, עד כאן.

והנה על פי דרכו שמה יש לומר גם כן בכאן, שעל ידי שכפל משה שמותיהם, כוון בזה להוריד להם חוזק וגבורה מאותו השם הקשור למעלה, שהוא השרש שלהם, כדי שעל ידי זה יוכלו להתגבר ולהלחם מלחמות הי נגד שלשים ואחד מלכים.

(אד) [או] שמה יש לומר על פי דרכו של רש"י זכרונו לברכה שכפל שמותיהם לחזקם, לפי שהיו חלשים שבכל השבטים, כדי שעל ידי זה יתעוררו מעצמם, באמרם כי לא יגיע לאדם איזה חסרון אלא מצד מעשיו שאינם מהוגנים, ובזה יתנו אל לבם לשוב אל הי אשר בידו הכח והגבורה ובידו לגדל ולחזק לכל, ונעתר להם ורפאם.

או שמה יש לומר באופן אחר, שבא משה רבינו עליו השלום ללמד דעת את העם, כי מי שהוא משפיל עצמו, הקדוש ברוך הוא מגביהו. ולפיכך אלו חמשה שבטים שהיו חלשים, אין ספק שהיו שפלים בעיני עצמם ואין רוחם גבוהה עליהם. ולזה בא משה רבינו עליו השלום כאומר, ראו נא ישראל כמה מעולה השפלות לפני הקדוש ברוך הוא, כי רם הי ושלפ יראה, שמאחר שאלו משפילים עצמם, רצה הקדוש ברוך הוא לכפול שמותיהם בתורה דרך חבה, כנוצר לעיל גבי הצדיקים שהוכפלו שמותיהם, אברהם אברהם, יעקב יעקב, משה משה, שהוא דרך חבה. **ולמאן דאמר שאלו החמשה הם הגבורים,** שמה יש לומר שמה שנכפלו שמותיהם, כדי לחזקם ולהגבירם ביתר שאת, ולשלש עליהם שפע משרש שמם העליון, כדי שלא תשלוט בהם עין הרע, כי עיני כל ישראל אליהם, וראויים לעזר מאת השם יתברך, כי מלחמות הי הם נלחמים, ולא יאונה אליהם כל רע, וחפץ הי בידם יצלח.

(מנחת יהודה למהר"י גיפואן זצ"ל)

התודה והברכה לכל תורמי הת"ת אשר משקיעים הונם בתשב"ר ובונים לעצמם בין לתפארה לחיי עוה"ב. יהא רעוא מן קדם מריה שמיא שלא יחסר להם מאומה ויראו ברכה והצלחה בכל מעשה ידהם ותהי משכורתם שלימה כפולה ומכופלת מאתו יתברך, אכ"ר

בכל יום שיש מתאספים כל תלמידי הכיתות לאולם התפילה ושרים יחדיו. ועתה התפרצה שירתם לריקודים ולהביס בין הכסאות והשולחנות

תשית לראשו עטרת פז

ידידינו הדגול זרם המעלה

איש החסד ובעל העשייה

פועל ימים וזילות למען כלל ישראל

ובפרט לבני העדה

ובראש מעיינינו הצלחת התלמוד תורה

סגן ראש העיר

ר' ברק צברי הי"ד

יהא רעוא שיזכהו השי"ת לכל מדה

טובה, ולשמחת בית שאובה, ויגדל

תורה ויאדירה, מתוך נחת השקט

ושלוח, ויראה ברכה רבה בעמלו, וכל

יוצאי חלציו יהיו מושבי בית המדרש

בשורה הראשונה, אכ"ר

יבורחי מפי עליון כל האנשים אשר זיכונ לחיות שלוחם, ועדב רוחם אותם, ועתו מהונם לשמה משפחות מבני עמנו, למען יהא נקל להם בחוצאות הרבות בימים אלו. ימלא חי כל משאלות לבם לטובה, ויזכו לחיות מן העתנים כל ימי חייהם, מתוך אורך ימים ושנים, ובריאות איתנה, ועוזרת מעליא, אכ"ר

צמצומי לשון

אוֹשְׁפִיזִין – מה שכיום אומרים
אוֹשְׁפִיזִין.

מחידושי רבותינו

ולקחתם לכם ביום הראשון (ויקרא כג. מ)

כתוב; "חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים": "ולקחתם לכם ביום הראשון" אמרו חז"ל "ולקחתם לכם ביום האי". ראשון לחשבון עונות. מאחר שביום כפוי כבר נמחלו עונותיהם של ישראל: הצבור והיחיד. אי"כ, אחר כפוי מתחיל חשבון העונות. ומכיון שישראל עסוקים בסוכה וארבעה מינים: לובשים ציצית ותפילין אם יהיו כל עונותיהם שקולים בקיום מצות ציצית ותפילין, והוצאות יו"ט, ועשיית הסוכה, וארבעה מינים בוודאי יותר ויותר בהידורם לכל הפחות שהכריע הכף במשקל שוה עם העונות בין ביחיד בין בציבור ואם כך יום אי סוכות לחשבון עונות ביחיד ובציבור ושמחה גדולה היא כאן שהיחיד מעבירין לו העונות ראשון ראשון ונחשבים לזכות והצבור על שלושה פשעים. וחג הסוכות כנגד שבעה ענני כבוד.

יש להקשות: מדוע נצטוונו לעשות זכר לענני כבוד את חג הסוכות רק אחרי כפור תכף? מה שאין כן בחג המצות ובחג השבועות נקבעו ע"ש המאורע שהיה בזמן ההוא. **שבועות** ע"ש מתן תורה, ופסח ע"ש שיצאו ישראל ממצרים בניסן. אבל חג הסוכות – שלא היא לו זמן קבוע, דכל ימי היותם במדבר מוקפים ענני כבוד לבל יכס שרב ושמש. ואי"כ, בכל עת וזמן יש להם שייכות, ונקבעו אחרי יו"כ מפני שבוודאי הם זמן שמחה. ואומרים בתפלה ובקדוש היום, "זמן שמחתנו" שהם מכופרים. וראשון לחשבון עונות יש לומר בפשיטות שהוא ראשון לחשבון עונות. מסוגל מבחינת הטוב הגמור. שאין בו תערובת טוב ורע. ומרחיק שטן ופגע רע, עצבות ודאגה ופחד ובהלה, ומשפיע שפע קדושה וטהרה, ורגשי שמחה וששון וצהלה. ומשום זה מצא הקב"ה לזכות את ישראל תיכף אחרי יו"כ, לעשות חג סוכות, זכר לענני כבוד.

ועוד "ולקחתם לכם ביום הראשון" אני נגלה לכם ע"י שאתם כולכם נעשים אגודה אחת, ע"י קשר ארבעה מינים, היפך שבעים אומות שהם חלוקים.

המשך לזה יש לפרש מאמר פליאה במד"ר: שלשה המה נפלא ממני – וארבעה לא ידעתים. שלשה המה נפלא ממני, זה פסח מצה ומרור. "וארבעה לא ידעתים", אלו ד' מינים שבלולב. והמדרש הזה סתום וחתום ואינו מפרש מדוע הגי' נפלא ממני, והארבעה לא ידעתים גם מדוע פסח מצה ומרור. לשון פליאה. ובארבעה מינים, לשון ידיעה.

ואחרי התבוננות הוברר, כי פסח וסוכות הוקשו זה לזה מג"ש ט"ו ובט"ו יום לחודש הזה חג שבעת ימים מצות יאכלי". ובסוכות ובט"ו יום לחודש הז', להי' שבעת ימים דארבע כתות בישראל אלה נרמזים בארבעה מינים, ונרמזים בג' דברים של: פסח, מצה ומרור. דהיינו, הפסח יש בו טעם בשר. ויש בו ריח כשצולין אותו, שאינו נאכל אלא צלי, והוא דוגמת האתרוג שיש בו טעם וריח. המצה יש בה טעם פת. דוגמת התמרים. ולעומת זה יש בה ריח פת, בשעת האפיה. ואין בה טעם מלח שהיא תפלה, דוגמת ההדס שיש בו ריח ואין בו טעם. ואם נאמר המצה יש בה טעם וריח לא מתיישב. דכיון שהטעם בזמן האכילה, והריח בזמן האפיה, והם נפרדים. מה שאין כן הפסח, יש בו טעם וריח בזמן אחד. והמרור רומז לערבה שאין בה לא טעם ולא ריח, דטעם המרירות הוא לגריעותא ומצער האדם. ובה נתיישבה הפליאה שבמדרש רבה.

ועוד שלשה המה נפלא ממני שהם: פסח, מצה ומרור כנגד שלשה אבות, וארבעה מינים. כנגד ד' אמהות והקשירה – שלשה מינים, כנגד הסוגים שבעם ישראל.

(ימנחה שלוחה' למר"ס חוזה צ"ל עמי קע"ח)

תן דעתך!

אדם בנה סוכה בעלת ארבע דפנות וסכך כשר, למהדרין מן המהדרין. עיטרה וקישטה במיטב הקישוטים ובמירב חכמתו ובינתו שחננו השי"ת. אך סוכתו תהיה פסולה ויהיה אסור לברך עליה.

וכל כך למה?? היות והשאיר בסוכתו לאחר האכילה

קדרות וקערות. יעוין בש"ע סי' תרל"ט ס"א, ובשער הציון שם אות י"ג, ובבארות יצחק הל' סוכה אות קנ"ד.

אך יתכן שאין בסוכתו המהודרת והעטורה קדרות וקערות, ועם כל זאת סוכתו תהיה פסולה ויהיה אסור לברך עליה. וכל כך למה??

השיב מרן הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א אשתקד, לאחד מבאי הכנס בהקבלת פני רבו (בעיר קרית אתא ת"ו, תשע"ז):

כאשר יש מכשיר פלאפון לא כשר בתוך הסוכה, פוסל את הסוכה ואסור לברך עליה, היות והוא יותר גרוע מכלי מטונף.

לעילוי נשמת
מת חביבה בת
רחמה אוחנינה
ע"ה תנעב"ה

שלוחה בזאת הברכה מעומקא דליבא למוריננו ורבינו עטרת ראשינו הגאון הגדול מרן נשיא המוסדות פוסק
עדת תימן מחזיר עטרה לישנה מקים עולה של תורה ולוחם מלחמתה

רבי יצחק רצאבי שליט"א

על הדרכתו והכוונתו לכל ישראל בכלל ולעדת תימן בפרט, ולנו צוות התלמוד תורה וההורים, לדעת איזוהי דרך ישרה שילכו בה ישראל לשכון אור.

ולא פעם ולא פעמיים, ראינו בעינינו את ישועת ה' כהרף עין, בזכותו של מוריננו ורבינו.

יה"ר מלפניו יתברך שיאריך ה' ימיו בטוב ושנותיו בנעימים, בבריאות איתנה ונהורא מעליא, ויפוצו מעיינותיו חוצה, כמים אשר אין להם סוף.

ושנזכה לשמוח עמו בשמחת בית השאובה בבית קדשינו ותפארתינו, ששים ושמוחים במהרה בימינו, אכ"ר.

אליכס תלמידי ת"ת 'צטרת חיי' היקריט, וכל עאר תש"ר הצדיקים!
דדליים ונצלים ימי חג הסוכות אכר אנו בהט שרואים,
צ"כ תנו לפקט לפסקי ימים אלו לפליה פתורה בקדושה ופיראה, כרצון אפילו
בפארואים, והוא ממצונו יופן אליכס פרחאיו הרבים

בדרכיהם אתה לך...

לזש"ק שלום בן יעקב ומירב טליה בת מנשה

מה הוא עופן בבואו (ח"ג)

פעם אחת סיפר הרב יעקב, לחכם גוי שהיה מכירו כאיש מלומד, על יוסף היודע עתידות ונסתרות. הגוי סיכם עם הרב לבוא יחד אתו למסיבת צהרים אצלם, והוא יחביא לו דבר מה, וכן היה. הגוי החביא מטבע כסף בתוך מים של הנרגילה, אחת מני רבות, ואז פנה ליוסף ואמר, "יהודי, אם תגלה מה שהחבאתי לך תקבל חמשה ריאלים, ואם לאו, תשלם סכום זה". יוסף התעטף בטליתו. זמן קצר אחר כך כיסה פניו, והתחיל לתאר את הדבר המוחבא, פרט אחרי פרט. לבסוף קפץ על הנרגילה, פתח אותה, רוקן את מימיה, והוציא מטבע כסף וזעק "הנה מה שהחבאת". הגוי נאלם ממש ולא יכול לענות. אחרי שנרגע והודה לחכמתו של היהודי, שילם ליוסף שני ריאלים לפי פשרה מצד הנוכחים.

פעם נסע יוסף עם הרב יעקב לכפר מסוים. ואז קם בחור ערבי מפורכס ללעוג על יוסף ולבזותו. יוסף נעץ בו מבט ואמר לו, "היום יצאת מאצל אשת פלוני ועשית עבירה, כופר שכמוד". הרב יעקב נדדעזע, ובידעו שיש כאן ממש סכנת נפשות, משך את בעל הבית לשיחה, ואמר לו - "אל תיקח ללב, האיש הזה שוטה. אנחנו טובלים ממנו קשות. הוא איש זר לא מיהודי הצפון".

בעזה"י הצליח לרכך אותו, ולהוריד את המתח שהותירו דברי יוסף אצל השומעים. הרב יעקב משך את יוסף בידיו, והוציאו החוצה, ושניהם עזבו את האזור. תוכחתו של הרב ליוסף להישמר לא הועילה, כי יוסף עמד על דבריו, שהבן של בעל הבית עשה עבירה באותו יום עם אשת איש.

יוסף המשיך לשוטט באזור הצפון, ובכל מושב שהתארח בו, השאיר רושם מהאותות והמופתים שסיפרו עליו. הוא ידע לומר לאשה שהיא כבר מעוברת, ותלד בן או בת, ואפילו עדיין לא הוכר עוברתה. הוא גם הזהיר את האשה באזהרות שונות לשלום העובר, לבל יאונה לו שום דבר רע, וגם נקב בשמו.

אחרי תקופה נעלם יוסף, והיה כלא היה. רבים סיפרו שהוא מבשר טוב מהשמים, ושאחרייו יהיו אותות ומופתים בעולם, ואולי הוא לא יצור אנוש.

(יהודי צעדה והסביבה עמי 113)

מה לכוך בשירה?

[אנא י"י הושיעה נא, אנא י"י הצליחה נא]. (תהילים קיח כה)

ראיתי לתת טעם על מה שנוהגין פה בארצות תימן, לומר שירות ותושבחות, ובפרט בבתי משתאות ובית חתנות ומילה וכיוצא, בתחלה פותח המשורר בשיר הנקרא נשיר. וכשמשלים השיר, אומר אנא, ונותן ריוח מעט, דהיינו שוהה מעט, וחוזר ואומר אנא שתי פעמים תכופים זה אחר זה, ומסיים הושיעה נא. והשומעים עונים כמותו, ומסיימים הצליחה נא. אחר כך כשמתחיל שיר שני ונקרא שירה, אומר אנא שלש פעמים כפעם ראשונה, ונותן ריוח בין אנא הראשון לשנים האחרים כפעם ראשונה, ומסיים הצליחה נא, ופותח בשיר הנקרא שירה:

ולתת טעם לזה, שמעתי מפי עטרת ראשי אדוני אבי זלה"ה, כי שלש פעמים אנא עולה קנ"ו, מספר יוסף הצדיק, שמדתו יסוד הנקרא שיר, לחברו אל המלכות הנקראת שירה. ומתפללים בזה הלשון שהתפלל בו דוד המלך עליו השלום, שיושיע ויצליח המלכות שהיא מדתו, ויתחברו יסוד ומלכות, משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, בזכות השירים האלו שם רמוזים בשתי המדות. ויהיה השם שלם וכסאו שלם, ויגאלו ישראל, ותחזור העטרה. אי נמי, שלש פעמים אנא עולה אחיה במספר. ושלש פעמים אחיה, גימטריא שם ס"ג. עד כאן.

ונראה לע"ד עוד, כי שלש פעמים אנא, רומז לשלשה עולמות [אצילות] בריאה יצירה (עשיה), להשפיע מהם לעשיה על ידי השתלשלות. אי נמי נגד כח"ב גג"ת נה"ר למלכות. ולפי זה נוהגים לשהות מעט בין אנא ראשון לשניים, להורות כי שלש ראשונות חשובים כאחת וקשורים זה בזה, על דרך מה שאמרו ז"ל כי ישראל יש להם אחיזה בהם, ונרמז בתבנית ישראל, לי ראש. ושתי פעמים אנא במספר קטן, עולה י"ד, מנין שבטי יה, עוד מנין אותיות האבות עם הכולל, שיזכור לנו זכותם. אי נמי, שלש פעמים אנא במספר קטן, עולה אחיה, שהוא בכת"ר עליון. מתפללים אליו שיתגלה מצח הרצון עתיקא דעתיקין, ויגאלינו במהרה בימינו, אמן.

ומה שנקרא שיר לשון זכר, שכן שיר במספר קטן עולה ו', ועם התיבות של פסוק שאומרים הוא והם שהוא אנא וכו', עולה יה"ו (נ"ע לכוון המספר. ושמה כוונתו שתי פעמים ו' עם שמונה תיבות פסוק אנא, ועם הכולל, עולין יה"ו. וקרב לומר שנפלה ט"ס בדבריו, וצ"ל ועם האותיות של פסוק וכו', ור"ל ו' עם חמש עשרה אותיות אנא חז"ה הושיעה נא, שאומר המשורר, עולין יה"ו. וכן ו' עם חמש עשרה אותיות אנא חז"ה הצליחה נא, שאומרים השומעים, עולין יה"ו. המהדיר הרב איתמר חיים כהן, שהוא הנקרא שיר משולש, שעולה [במילוי] לחשבון טל, שרומז לפסוק (שה"ש ה ב) שראשי נמלא טל, כדי לחברו עם הה' האחרונה שבשם הנקראת שירה, להיות השם שלם, להוציא השכינה מן הגלות במהרה בימינו, אמן. נמצא ששלש פעמים אנא שאומרים המשורר והשומעים מניינם עשרים ושבע אותיות, נגד עשרים ושבע אותיות התורה. כלומר, עשה עמנו למען תורתך. ואם שגיתי, השם הטוב יכפר בעדי.

אי נמי, כנגד שלש קדושות. אי נמי, כנגד שלש מלכיות, ה' מלך וכו'. וכנגד שלש קדושות, קדוש קדוש קדוש, כדמוכח בזהר הקדוש פרשת בלק (דף ק"ץ:), וכן בספר ראשית חכמה שער הקדושה פרק [שלישי ורביעי], שצריך האדם לקדש עצמו בשלש קדושות, במחשבה בדיבור ובמעשה, כמו שאמרו (יומא טל). בפסוק (ויקרא כ ז) והתקדשתם וכו'. ויש בפסוק זה שמונה תיבות, נגד פסוק אנא ה' שיש בו שמונה תיבות, והבן.

(עולה שלמה' למהר"ש בדיחי זצ"ל פרשת ויחי)

לכל אשפחות התת יה"י שתצרכו לקיים את חטא אחתינו בקדושה אטליא אטליא
את השית בשמחה וכלה אלה כפצולנו יתפפק. ונצפה כולנו לביאת אואלנו
לחוא את חטאנו פטיף קצטין ותפארתינו. אכ"י"פ

**מהליכות
אבותינו**

ז'ה אלי ואנוהו, התנאה לפניו במצוות

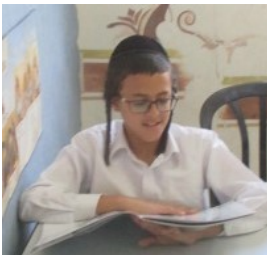
מובא בגמרא (נויר ב: ז'ה אלי ואנוהו' (שמות טו. ב) אנוה לפניו במצות, אעשה לפניו סוכה נאה, לולב נאה, ציצית נאה, אכתוב לפניו ספר תורה נאה ואכרכנו בשיראין נאים, ע"כ.

וכן היה מנהג אבותינו הקדושים ליקח לולב גדול ואתרוג גדול, וככל שהם יותר גדולים, כן שבח המצוה. ופחות הקפידו על כתמי העלים וכיו"ב שהיו על האתרוג (וכבר האריך על זה מרן הגר"י רצאבי בשיעורו, והעלינוהו בגיליון סוכות שנת ה'תשע"ו). וכמו שמעיד על זה ר' יעקב ספיר בחיבורו 'אבן ספיר' (עמ' 175) וז"ל:

מחרת יום הכיפורים הביאו השמשים לבית הכנסת שקים גדולים מלאים אתרוגים גדולים, מהודרים, המובאים מפרסיה ההרים בדרך יום מפה, הנמצא שם לרוב. גם לולבים, הדס וערבה, הרבה מאד. האתרוגים מגדלים כל צרכם, גם לתפשמ בשתי ידיים, מראיהם ירוק כשעוה, כי הם בגמר בישולם. הכוונה לצוהב. והחתל לא החתלו בפשתן כמנהגנו, ולא נשמרו ממכות ופצעים. וכל החפץ למלאות שתי ידיו במצוה זו, יבוא ויבחר לרצונו במחיר מעט אשר ישת עליו. לא עולה ביוקר. אי"כ הוא אומר, ובעיני היה רע לראות אתרוגים מהודרים, והמה מדוקרים, מנוקבים וחזים, ובמצוה זו אינם זהירים וזריזים. למה במצוה זאת, פתאום לא התייחסו לכך? והגדתי להם איכה יעבדו אצלנו בחיבוב המצוה הזאת בזמנה, בנקיון ושמירה טובה מכל מום, וכי אנחנו אין מברכים על כאלה, מהיות טוב לשמרם נקיים ויפים, ע"כ.

ורק בעדתינו הקדושה נמצאים אתרוגים גדולים מאוד. ומזה נבין יפה את אשר אמרה המשנה (סוכה ד ט) וז"ל: נסוך המים כיצד. צלוחית של זהב מחוקת שלשת לגים היה ממלא מן השלוח. הגיעו לשער המים, תקעו והריעו ותקעו. עלה בכבש ופנה לשמאלו, שני ספלים של כסף היו שם. רבי יהודה אומר, של סיד היו, אלא שהיו משחרין פניהם מפני היין. ומנקבין כמין שני חטמין דקין, אחד מעבה ואחד דק, כדי שיהו שניהם כלין בבת אחת. מערבי של מים, מזרחי של יין. ערה של מים לתוך של יין, ושל יין לתוך של מים, יצא. רבי יהודה אומר, בלג היה מנסך כל שמנה. ולמנסך אומרים לו, הגבה ירך, שפעם אחת נסך אחד על גבי רגליו, ורגמוהו כל העם באתרוגיהן, ע"כ. באתרוגים גדולים שמשקלם כמה וכמה קילו, אין ספק שבקלות ניתן לרגום אדם ב"מ. וב"ה גם היום רואים רבים אשר מליחים להדר בהידור זה, ולהוסיף עליו את ההידורים הנפוצים היום אשר מתרעם עליהם ר' יעקב ספיר.

חולק לתלמידי
כיתות א'-ב' שי קטן
וחשוב, שמות
הסעמים וכלליהם
בעיצוב נאה
בדף קשיח
ועם למינציה

עדים לגדלות

שלושה תלמידים נעלים מכיתה ז'
זן גיסין נ"י ישראל סולמן נ"י
שלום אברהם דמרי נ"י

צברו עשרות שעות רבות של לימוד גמרא
בקיאות לאחר שעות הלימודים בת"ת
יה"ר שיזכו לברך על גמרה של-כל הגמרא, אמן

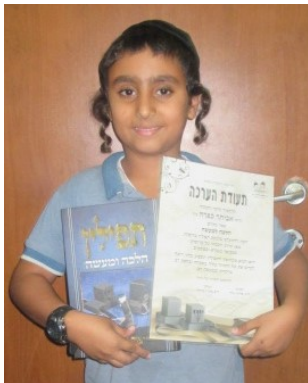
התלמידים הקרים מכיתה ה'

דוד שיאחי נ"י אלעזר שמחי נ"י אביתר כברה נ"י

התחילו בס"ד להניח תפילין בכל יום כמבואר בגמרא ובפוסקים, וכמנהג
יהודי תימן

כאות הערכה על השתדלותם, ניתנה להם תעודה ואף ספר מרהיב עיניים
המלמד ומראה יצור תפילין בתמונות מוחשיות.

יה"ר שקדושת התפילין תימשך עליהם להאיר רוחם ונשמתם באורם, להיות
הילה סובבת אותם.

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

הזוכה בהגרלה השבועית
במבצע
אוספים זכויות
התלמיד הנעלה
ישי לוי נ"י
יה"ר שיעלה מעלה מעלה
בתורה וביראה ובכל מדה
טובה, אכ"ר

מחזה מרומם ומרגש התקיים ע"י
הנהלת התלמוד תורה בערב יום כיפור
כאשר **תלמידי התלמוד תורה והוריהם**
השכימו לאמירת **אשמורות** בבית
הכנסת **פעולת צדיק** באלעד ת"ו, כאשר
אליהם נוספו מתפללי בית הכנסת ועוד
רבים אחרים עד אשר לא נותרו
מקומות ישיבה מסודרים למאחרים.
קידשו ורוממו את המעמד
בהשתתפותם, מרן נשיא המוסדות
הגאון הגדול רבי **יצחק רצאבי שליט"א**
שאף נשא דברי התעוררות בתום
התפילה, ובנו רב קהילת פעולת צדיק
באלעד הרה"ג **משה רצאבי שליט"א**
נוסף עליהם איש רב הפעלים לתורה
ולתעודה אשר ידיו רב לו לאחינו ק"ק
תימן בפרט ולכלל ישראל בכלל
סגן ראש העיר רבי **ברק צברי הי"ו**

זכה בהגרלת הפרס הגדול
טלית גדולה ומהודרת
במבצע
אוספים זכויות

התלמיד
הנעלה
ישי
עברי
נ"י
יהא
דעוא
שיעלה
מעלה
בתורה
וביראה,
אכ"ר.

מתלמידי התלמוד תורה באשמורות

מרן
בדרשתו

מרן הרה"ג **יצחק רצאבי שליט"א** ובנו הרה"ג
משה רצאבי שליט"א רב ק"ק פעולת צדיק אלעד

חכמי תימן

הרב יעקב ב"ר צדוק מזרחי זצ"ל
נולד ברדאע. עלה ארצה והתגורר
בתי"א. תי"ח גדול בקי בתלמוד
במשנה בפוסקים ראשונים
ואחרונים, ענייני ממונות וכל
ארחות החיים, כיהן במשרה רמה
בחברא קדישא בהצלחה גדולה,
ספדן נעלה בעת צרה, ובדחן בעת
שמחה. בעל תפילה וחזן מבוקש,
יודע ובקי במסורת המנגינות
ונעימת התפלה, בעל קול ערב
וצלול. הסברו בשיעוריו היה בדרך
משא ומתן, בדרך פלפול חריף
לאסוקי שמעתתא, בתלמוד
ומפרשיו, בפוסקים ונושאי כליהם,
נאה היה ונאים מעשיו, יסד בית
כנסת בביתו, בנה מקוה ולא זכה
לגמור. נהג כבית הלל, הוי
מתלמידיו של אהרן וכי, והשכין
שלום בין אדם לחברו ובין איש
לאשתו. נאסר פעמים רבות ע"י
האנגלים, אך תמיד ניצל ואמר
שהיא בזכות התורה

נפטר
טי"ו אב
ה'תשנ"ח

התודה...

כל האנשים והנשים החשובים,
אשר נתנו מהונם צדקה לכפר
על פשונתם, למען תעוקות של
בית רבן.
תעמוד להם זכות תפילתן ותורתן
של תשבי"ר אשר משברת
ומקרעת רקיעים ואיורים לבטל
כל גזרות קשות ורעות מעליהן
ולתת להם את

הברכה...

מאלהא דשמיא די ברא שמיא
וארעא, וימלא כל משאלות לבם
לטובה ולברכה, בכל השנה
החדשה הבאה עלינו לטובה
ובכל שנה ושנה, אכ"ר

הערות, הארות ותשובות כחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
Nahari@enativ.com